

NKA Múzeumok Kollégiuma
209111/00189 azonosító számú pályázatához
Pályázati beszámoló

**Eszközök beszerzése a „Veszélyes csillagzat alatt – az Európai Iskola 1945-48”
című kiállítás megvalósításához (2024, MűvészetMalom, Szentendre)**

2024. április 6-án nyitottuk meg a szentendrei MűvészetMalomban azt a tárlatot, amely az 1945–1948 között működő, a huszadik századi magyar művészettörténetben jelentős szerepet betöltő és a későbbi generációkra is hatással levő Európai Iskola nevű művészcsoport munkásságát mutatja be, új szempontok szerint, a legújabb kutatási eredmények felhasználásával. Kurátorok: Bodonyi Emőke, Pataki Gábor

EUROPÁI ISKOLA
VESZÉLYES CSILLAGZAT ALATT
1945–1948

Megnyitő: 2024. április 6. szombat, 17:00

Köszöntőt mond: dr. LAUTER Éva igazgatóhelyettes,
Ferenczy Múzeumi Centrum
FÜLÖP Zsolt, Szentendre polgármestere

A kiállítást bevezeti: VINCZE Máté közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkár,
Kulturális és Innovációs Minisztérium

Megnyitja: FORGÁCS Éva művészettörténész

Kurátorok: BODONYI Emőke, PATAKI Gábor
ARVAI Mária, HORNÝIK Sándor,
PASSUTH Krisztina, VÁRKONYI György
művészettörténészek

Közreműködik: SZIRTES Edina Mókus

Helyszín: MűvészetMalom, Szentendre,
Bogdányi utca 32.

A kiállítás 2024. április 7. – július 28-ig, szerdától vasárnapig
10 és 18 óra között látogatható.

KÖRIBB DEZŐ: LADKÓCZ KÖZDÉS | (RÉSZLET)
1948. NUDELMÁN-DYÓSTÉNY

A kiállítás-megnyitő a SZENTENDREI TAVASZI FESZTIVÁL (2024. április 6-21.)
nyitóműsoraként. Programok: <https://szentendrefesztival.hu/>
A SZÍNHÁZBÓL MÚZEUMBA akcióban a Tavasz Fesztivál sádjára vásárolt
jegyekkel térítésmentesen látogatható a Ferenczy Múzeumi Centrum kiállítását
április hónapban.

+36 20 779 6657 | info@muzeumicentrum.hu
www.femuz.hu | [/ferenczymuzeumicentrum](https://www.facebook.com/ferenczymuzeumicentrum)
@ muzeumicentrum | ferenczymuzeumicentrum

#EUROPÁI_ISKOLA #MUZEUMCENTRUM #MUZUUMOKVAROSA #SZENTENDRE

Európai iskola

A rövid életű magyar demokrácia éveiben (1945-48) az Európai Iskola a progresszív hazai művészet képviselője kívánt lenni, emellett pedig az európai művészet új tendenciáit is igyekezett itthon megismertetni.

Intenzív kiállítás rendezés, ismeretterjesztés, saját kiadványok és nemzetközi kapcsolatépítés jellemezte a csoport hároméves fennállását. Képzőművészek mellett elméleti szakemberek, írók, költők, orvosok, műgyűjtők csatlakoztak hozzá.

Egy rövid időre úgy tűnt, szinkronba hozható az európai és a magyar művészet, de az Európai Iskola tagjai már 1947-től támadások keresztüztüében érezték magukat, és végül, 1948-ban be kellett szüntetniük működésüket

A kiállítás megvalósítását több éves kutatómunka előzte meg, amelyben a téma jeles szakértői – Passuth Krisztina, Árvai Mária, Bodonyi Emőke, Hornyik Sándor, Pataki Gábor, Várkonyi György – vettek részt.

Tematikus egységek mellett többek közt egy korabeli kiállítás rekonstrukciójával szemléltetjük az Európai Iskola, és a belőlük kivált Elvont művészek magyarországi csoportjának tevékenységét. Nemcsak a művészcsoport magyar tagjainak, hanem a kiállításokon szereplő vagy velük kapcsolatot ápoló cseh, román, holland és francia művészek alkotásai is láthatók a jelentős hazai- és külföldi gyűjteményekből kölcsönzött, közel kétszázötven műtárgyat felvonultató tárlaton.

A kiállításon többek között Anna Margit, Barcsay Jenő, Bálint Endre, Bán Béla, Barta Lajos, Bokros Birman Dezső, Czóbel Béla, Egry József, Fekete Nagy Béla, Forgács Hann Erzsébet, Gadányi Jenő, Gyarmathy Tihamér, Jakovits József, Korniss Dezső, Lossonczy Tamás, Marosán Gyula, Martinszky János, Martyn Ferenc, Márffy Ödön, Rozsda Endre, Schubert Ernő, Szántó Piroska, Vajda Júlia, Vilt Tibor, Zemplényi Magda alkotásai szerepelnek.

Korniss Dezső: Tücsöklakodalom

Az épület Szamárhegy felőli oldalán lezúduló esővíz okozta falnedvesedés sajnos az épület alapadottságihoz sorolható, és folyamatos falnedvesedést okoz. Ennek megoldására a 70-80-as években a meglévő téglafal mögé adott távolságban, egy vasbeton erősítő támfal került, a téglafal belső oldalán pedig a szellőzés érdekében kisebb nyílásokat hagytak.

Ezt az „adottságot” már a 80-s években tényként kezelték, így jutottak arra a döntésre, hogy az épület csak időszakos kiállításoknak adhat helyet. A víz falakba beszívódva folyamatos nedvességet okoz a térben, az épületegyüttes többi szárnyánál is. Megoldásként 2022-ben befűrésos falszigetelést végeztek az épület középső szárnyánál.

Ezzel az injektálással a víz elterelését végezték el, de a problémát teljes körűen nem tudták megoldani.

A nyár folyamán Split klímák kerültek beszerelésre a Déli szárnyba, de nagy esőzések után így is jelentősen megnő a páratartalom a helyiségekben.

Déli szárny: emeleti kiállítótér klímája

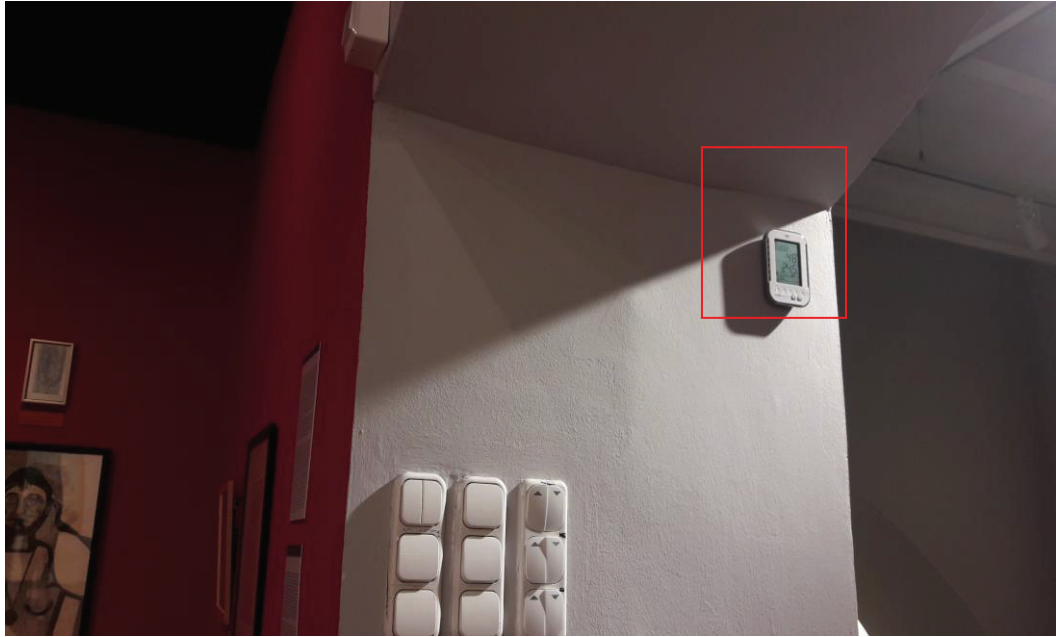
Meglévő páramentesítő készülékeink mellé pályázati támogatásból vásároltunk egy nagy teljesítményű páraelszívót, így a váratlan helyzetekben lehetőségünk lesz a megfelelő műtárgykörnyezet fenntartására.

A vásárolt páramentesítőt a már meglévő készülékeinkkel együtt a nyár eleji nagy esőzések következtében kialakult magas páratartalom csökkentésére, időszakosan állítottuk csak be a kiállító terekbe.

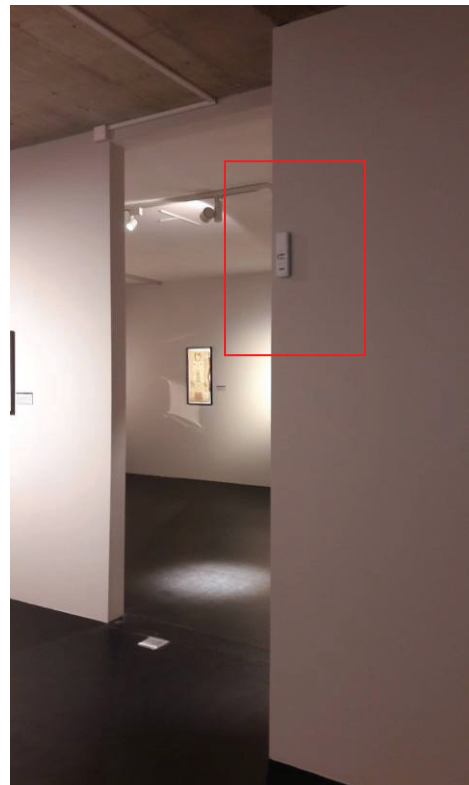
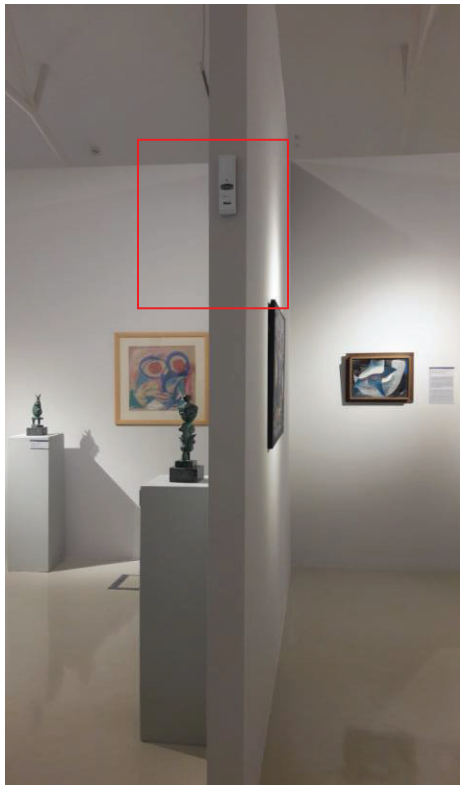

2023-ban kiépült a Wifi hálózat is a területen, így lehetőségünk nyílt olyan, adattárolóval is rendelkező mérőműszereket alkalmazni, amellyel könnyebben megfigyelhetők és leolvashatók pára- és hőmérsékleti változások. 3 db, + 4 mérési ponttal rendelkező TFA típusú mérőeszközt vettünk a három kiállítási egységbe, mely rövid időközönként (óránként) rögzíti az adatokat, ezek internetes programon keresztül számítógépről is megtekinthetők, valamint riasztások beállítására is alkalmasak.

TFA mérőműszer központi egysége

Mérési pontok a kiállítóterekben

Ha az optimális értékeken kívül esnek a mért adatok, akkor értesítést küld a beállított telefonszámra, email címre, így akár rögtön cselekedhetünk a probléma megoldása érdekében.

A kiállítás nyitása óta mért környezeti paraméterek

A kiállítás áprilisban nyílt, és július végén zárt, ez időjárási szempontból igen szélsőséges terminus. Ebben az időszakban a várható nagy esőzések miatt a páratartalom radikális emelkedése és a túlmelegedés veszélye is fennállhat.

A műtárgyakra nézve veszélyes a hőmérséklet- és páratartalom hirtelen változása, szélsőséges ingadozása, ezért szükséges az épület páratartalom és hőmérsékleti értékeinek folyamatos ellenőrzése.

A kiállító térben megközelítőleg **250 mű** került bemutatásra, amelyek felépítésükben igen változatos anyagúak voltak:

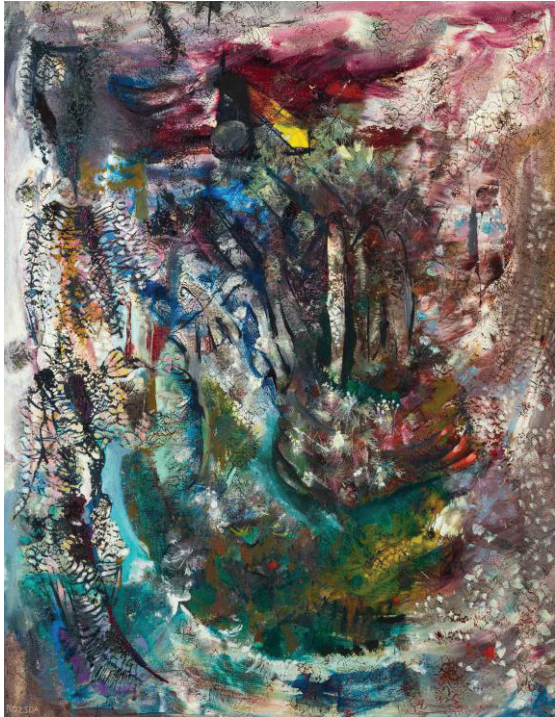
- 45 % papír hordozón: olaj, akvarell, tempera, tus, pittkréta, pasztell, nyomatok
- 30% vászon, farostlemez hordozón: olaj, tempera
- 15 % szobrok: műkő, vas, gipsz, bronz, ólom, alumínium, fa, galvanoplasztika
- 5% busó maszkok: állati bőr, szőr, szaru, fa
- 5% fotók

Műtárgyalkotó anyagok	Megengedett érték-tartományok anyagfajták szerint		
	Relatív páratartalom, %	Hőmérséklet, C ⁰	Megvilágítás, lux
Papírtárgyak	40-55 %	15-20	50
Fatárgyak	45-60	15-25	150
Bőr és pergamen	45-50	15-25	100
Fotóanyag	35-50	20 alatt	50
Szörből készült tárgyak	45-55	15-20	100
Festmények	40-50	15-20	150-250

A letöltött mérési adatok szerint 2024. 04.08. – 2024. 07. 28. között a hőmérséklet és páratartalom ingadozás a megengedett határértékek között mozgott, nagy eltéréseket egyik kiállítási egységben sem tapasztaltunk.

Corneille: Ville d' Été – Cobra Múzeum, Hollandia

Rozsda Endre három műve Párizsból

Vajda Lajos pauszpapírra készült grafikája a kabinetben

Grafikák az északi szárnyban

Az igen érzékeny, összetett anyagú busó maszkok tárlóba kerültek, a tárlón belüli értékeket egy behelyezett mérőkészülék felügyeli.

Az Európai Iskola kiállítást felterjesztették az „Év kiállítása” megtisztelő címre.

Szentendre, 2024. június 28.

Lukács Katalin
restaurátor o.v.
Restaurálási és Kiállításépítési Osztály
Ferenczy Múzeumi Centrum
2000. Szentendre Fő tér 6.